

L'HORT ESCOLAR

DOSSIER PEDAGÒGIC: LES ESTACIONS I LA TEMPORALITAT

Cicles educatius

Cicle infantil (P4)

Temàtiques ambientals

Objectius de desenvolupament sostenible (ODS)

ASPECTES BÀSICS

Objecte	<ul style="list-style-type: none"> • Aprendrem a identificar quin temps fa, ho relacionarem amb les estacions i que hi ha fruites i verdures de temporada. • Coneixerem els mercats i aprendrem el nom de les fruites i verdures que hi trobem.
Conceptes	<ul style="list-style-type: none"> • El temps i les estacions • Fruites i verdures de temporada • Tipus de fruites i verdures del mercat
Activitats	<ul style="list-style-type: none"> • Grans inventors • Fem un calendari de temporada • Anem a mercat

VINCLE AMB L'HORT

Responsabilitat	Treure males herbes i mini-parc meteorològic
Col·laboracions	Ajuden als de 4rt a regar quan no plou

I AIXÒ DE QUÈ VA?

Les **estacions de l'any** són els períodes de l'any en els quals les condicions climatològiques mantenen, en una determinada regió, dintre d'un cert rang. A la nostra regió hi ha quatre estacions reconegudes amb una durada aproximada de tres mesos: **hivern, primavera, estiu i tardor**.

Vivim en un país que es caracteritza per **hiverns no gaire freds ni humits** i els **estius calorosos i secs**.

Les **temperatures són moderades** i unes **pluges no gaire abundants i irregulars** que es concentren a la **tardor** o a la **primavera**. Són freqüents els períodes llargs de sequera i les precipitacions molt intenses. Les èpoques de menor precipitació coincideix amb l'època de major temperatura (Juliol i Agost). Això fa que les plantes que viuen en aquestes condicions climàtiques s'hagin hagut d'adaptar a l'escassetat d'aigua. Totes aquestes variacions són característiques del **clima mediterrani**.

Per tal de poder veure alguns d'aquests canvis construirem un pluviòmetre i un petit molinet de vent.

Un **pluviòmetre** és un instrument utilitzat per mesurar la quantitat de pluja caiguda en un lloc concret, en un període determinat.

És un aparell molt senzill: consisteix en un recipient cilíndric (obert per la part superior) en el que s'hi recull l'aigua de pluja. El resultat s'obté mesurant l'alçada de la pluja recollida.

El **molinete de vent** és un aparell giratori de paper o d'una altra matèria lleugera posat a l'extrem d'un bastonet, que ens permetrà observar si fa vent.

Al llarg de l'any hi ha canvis de temps i segons l'estació que ens trobem, podem trobar **diferents fruites i verdures**. Aquests aliments de temporada són més frescos i tenen més olor, gust i més contingut en vitamines i minerals. Només estan disponibles al mercat, de manera natural, durant un cert període de temps en algun moment de l'any.

Alguns prefereixen créixer quan les temperatures són més altes i altres necessiten el fred de l'hivern.

Així doncs, a cada estació, la natura ens ofereix uns aliments característics, amb uns sabors, unes textures i uns colors particulars.

També ens podem trobar algunes fruites i verdures que les podem collir gairebé tot l'any (carbasses, enciams, patates, etc.)

Hi ha molts **calendaris** amb les fruites i les verdures que trobem segons les estacions i així és més fàcil poder identificar quines són les que trobarem al mercat de manera natural.

Per poder observar la gran quantitat de fruites i verdures que trobem a cada estació, visitarem el mercat setmanal del nostre poble.

Els **mercats setmanals** són una font d'abastiment molt important d'aliments **frescos, saludables i de qualitat**, tant presents a la dieta mediterrània. Hi podem trobar gran varietat de fruites i verdures de temporada i també, altres que no són de temporada o fruites exòtiques que no havíem vist mai. Aquests productes han de viatjar molts quilòmetres per tal de poder estar al nostre plat.

Els mercats abasteixen la gent dels pobles, i a més són centres de vitalitat, punts de trobada i un gran atractiu pel visitant.

Podrem observar els colors vius de les fruites, les diferents tonalitats de verd de les verdures i els colors marronosos dels tubercles

(Com que aquestes activitats estan relacionades amb l'hort escolar ens centrarem en conèixer les fruites i verdures.).

PER SABER-NE MÉS

Molinet de vent:

<https://www.youtube.com/watch?v=sO6PyoSECao>

<http://historiatactil.blogspot.com/2011/01/construeix-un-anemometre-amb-materials.html>

Cicle de l'aigua:

Conte la "gota Rita" <http://www.cristic.com/lagotarita/index.html>

La Gota Ota <https://www.youtube.com/watch?v=yJByaqJWAYM>

<https://agora.xtec.cat/esc-la-cabana/general/projecte-de-laigua-a-educacio-infantil/>

<https://agendaescolar.diba.cat/>

<http://www.5aldia.es/>

<https://www.youtube.com/watch?v=494tD2i8MVg>

EL REFRANY

Abril acabat, hivern passat.

Pel mes de setembre es talla el que penja.

ACTIVITATS

A continuació es detallen les activitats previstes a dur a terme per tractar la temàtica de les estacions i la temporalitat.

ACTIVITAT 1. GRANS INVENTORS

<p>Objecte</p>	<p>A través d'aquesta activitat construirem un pluviòmetre i un molinet de vent. A partir del que observem amb aquests aparells introduïrem conceptes del temps i de les estacions.</p>
<p>Material</p>	<p><u>Pluviòmetre:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ampolla de plàstic d'aigua de 1.5L • Tisores • Cinta adhesiva <p><u>Molinet de vent:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Goma eva 15x15cm • Xinxeta • Canya de refresc
<p>Desenvolupament de l'activitat</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Farem un pluviòmetre casolà tot reutilitzant una ampolla de plàstic. Agafarem una ampolla i en tallem la primera quarta part de dalt amb unes tisores, llencem el tap al contenidor d'envasos i col·loquem la part tallada al revés, dins l'ampolla de tal manera que ens quedarà el coll d'ampolla fent un embut dins el recipient. Ho fixem amb una mica de cinta adhesiva i ja el tenim a punt per a posar-lo a l'hort. El col·locarem sobre d'una superfície plana a l'exterior. • Construirem un molinet de vent, per això tallarem un quadrat de 15x15cm. Seguidament, traçarem dues diagonals amb l'ajuda d'un regle. Les línies traçades no ha d'arribar al punt central. Retallarem aquestes línies marcades sense arribar al centre de la figura. De les 8 puntes que té el molí, n'agafarem 4 alternades. Agafant-ne una i deixant la següent. Clavem aquestes 4 puntes amb una xinxeta al centre del quadrat. Clavarem amb la mateixa xinxeta per la part del darrera una canya de refresc de manera que la travessi. Podem posar un tros de goma a la punta que sobresurt de la xineta per no punxar-nos. <p>Aconsellem instal·lar el pluviòmetre i el molinet de vent en un lloc proper a la classe per tal d'anar-lo a veure cada dia.</p>

- Cada dia omplirem el nostre **calendari** del temps i mirarem:
  - La *temperatura* que fa valorant si fa fred o fa calor. Pintarem el dibuix del termòmetre. En blau si fa fred i en vermell si fa calor.
  - Si ha *plogut* i quina quantitat. Pintarem el dibuix del pluviòmetre una mica si ha plogut poc i ple si ha plogut molt.
  - Si fa *vent* pintarem el dibuix del molinet. Pintarem 1 pala si fa una mica de vent i totes les pales si en fa molt.
  - El cel i veurem si fa sol, núvol, plou, fa vent, etc. i encerclarem el dibuix.
  - *Com anem vestits*: amb màniga curta i pantalons curts, amb màniga llarga, jaqueta i bufanda, guants, etc. I encerclarem el dibuix corresponent.

Un cop ja tinguem un bon registre de dades, agafarem els mesos més representatius (aquells que hagi plogut més, els que hagi fet més calor, etc.) i ho compararem i ho relacionarem amb les estacions.

Anirem a l'hort dies que hagi plogut i altres dies que faci molt que no plou. Observarem com està la terra i les plantes. La terra està humida o seca? Creieu que s'ha de regar? De quin color estan les plantes? Estan pansides?

ACTIVITAT 2. FEM UN CALENDARI DE TEMPORADA

<p>Objecte</p>	<p>A través d'aquesta activitat aprendrem a que cada fruita i verdura té la seva temporada i elaborarem un calendari amb les fruites i verdures de cada estació. Introduïrem el concepte de producte de temporada. Identificarem i aprendrem el nom de cada fruita i verdura.</p>
<p>Material</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Calendari de les estacions amb siluetes de fruites i verdures • Fotografies de fruites i verdures
<p>Desenvolupament de l'activitat</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Farem grups i els hi donarem unes quantes fotografies de fruites i verdures. Hauran de buscar la silueta corresponent al calendari i enganxar-les a sobre. <p>Podem fer el calendari en format circular gran i penjar-lo a l'escola.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Encercleu les fruites i les verdures que no corresponguin l'estació (fer-ho amb les fruites i verdures que hem posat a l'apartat anterior) <div data-bbox="678 974 1236 1467" style="text-align: center;"> <p>The image shows a collection of 24 different fruits and vegetables arranged in a 2x2 grid. The quadrants are labeled: 'tardor' (autumn) in the top-left, 'hivern' (winter) in the top-right, 'primavera' (spring) in the bottom-left, and 'estiu' (summer) in the bottom-right. Each quadrant contains a variety of produce, including apples, pears, grapes, kiwis, avocados, and various leafy greens.</p> </div> <ul style="list-style-type: none"> • Aprofitant les sortides al nostre hort, mirarem si les nostres plantes han crescut, si ja es pot collir alguna fruita o verdura. <p>Omplirem el calendari en funció del que anem veient i veurem si coincideix amb el calendari que hem fet a la primera activitat.</p> <div data-bbox="526 1680 1353 1917" style="border: 1px solid black; padding: 20px; text-align: center;"> <p>QUÈ HI TROBEM AL NOSTRE HORT?</p> </div>

	HIVERN	PRIMAVERA	ESTIU	TARDOR

Que heu dinat avui? Creieu que el que heu menjat és d'aquesta temporada? Mireu de trobar-lo al calendari.

ACTIVITAT 3. BUSCANT ANIMALONS

Objecte	<ul style="list-style-type: none"> • Coneixerem noms de fruites i verdures que no havíem vist abans i observarem la diversitat de colors i formes que tenen. • Viurem tot el que hi passa al mercat i les relacions entre venedors i compradors. • Relacionarem els productes de l'hort amb els que hem vist al mercat.
Material	<ul style="list-style-type: none"> • Calendari "Fruites i verdures de temporada" (el mateix que l'activitat anterior complert) • Foto amb fruites o verdures "exòtiques" (mango, papaia, litxi, coco, advocat, etc.) • Cistell, bossa reutilitzable • Euros • Mocador per tapar els ulls
Desenvolupament de l'activitat	<p><i>(Aquesta activitat es pot realitzar a la primavera i a l'hivern per relacionar les estacions i temperatures amb les fruites i verdures que trobem al mercat.)</i></p> <p>Aprofitarem el dia de mercat del poble per anar-hi a passejar i conèixer les fruites i verdures que hi podem trobar. Observem els colors, les formes, les textures. (Si tenim massa lluny el mercat, podem anar a la verduleria del poble)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Donarem una volta pel mercat i amb el calendari de "Fruites i verdures de temporada" i anirem buscant si són les que hi ha a les parades del mercat. Anirem encerclant totes aquelles que anem trobant. Penseu que hi ha més fruites i verdures a les parades que les que trobem al calendari?

A més a més cada nen o grup tindrà una foto d'una fruita i verdura exòtica que haurà de buscar a les paradetes.

- A la següent activitat pararem atenció en els cartells amb els preus de cada producte, que els pesen i que s'han de pagar abans no els podem posar dins del cistell.

Un cop ja tinguem clar quines són les fruites i verdures que hauríem de trobar al mercat, comprarem unes quantes fruites variades. Ho posarem tot dins del cistell evitant agafar bosses de plàstic.

Podem aprofitar per trobar un lloc tranquil i seure a dibuixar les fruites que hem comprat.

- Aquesta activitat serà per activar els sentits per això la realitzarem amb els ulls tapats.

Tastarem els diferents gustos, descobrirem quin tacte, textura, mida, forma i pes té cada una tot comparant unes amb les altres i gaudint de diferents olors i colors.

Vista: Mirarem quins colors tenen. Coneixeu alguna fruita o verdura que tingui colors diferents? Quines? (ex. poma)

Tacte: anirem tocant cadascuna de les fruites que hem comprat i intentarem dir quina és. Són fines o rugoses? Pesen molt o poc? Quines formes tenen?

Olor: Olorarem cadascuna de les fruites. Quina olor fan? Sabríem dir quina fruita és?

Gust: Tallarem uns trossets de fruita i la tastarem. És àcida o dolça? Té molt suc? Sabríem dir quina fruita és?